



Temesi Ferenc a kínai harcművészet titkos hadicseleit is bevetette a hagyományos elbeszélési forma ellen

EMBER

Kultúra.hu/MTI / 2024. november 30.



November 30-án lesz hetvenöt éves Temesi Ferenc Kossuth- és József Attila-díjas író, műfordító, a nemzet művésze. Temesi több regényében is eltért a hagyományos elbeszélési formától, előfordult, hogy szótár formába szerkesztette vagy éppen egy sakkjátszma lépései szerint mesélte el történetét.



Temesi Ferenc. Fotó: Méhes György–Nagy Elek Alapítvány

Szegeden született, szülei tanítók voltak. Ahogy egy önéletrajzában írja, gyerekkorában hadvezérnek készült, majd festeni próbált,

Adatvédelem

végül az írás mellett döntött. Kiváló nyelvérzékének köszönhetően könnyedén megtanult oroszul, németül, franciául és angolul is. A gimnáziumi tanulmányi versenyeken elért eredményei miatt felvételi nélkül került be a szegedi egyetem magyar–angol szakára, ahol 1974-ben szerzett diplomát Déry Tibor költészetéről szóló szakdolgozatával. Fiatalon szerepelt iskolai színpadon, a szegedi könnyűzenei életnek is ismert alakja volt, több zenekarban játszott.

Huszonhárom évesen súlyos autóbalesetet szenvedett, vele utazó szerelme meg is halt. A tragédia következménye sikertelen öngyilkossági kísérlet, majd a Szegedről, az emlékek elől való menekülés volt.

Budapesten előbb az ELTE Egyetemi Könyvtárban talált munkát, majd a Fialal Művészek Klubjának művészeti vezetője lett.

1975-ben Móricz Zsigmond-ösztöndíjat kapott, ettől kezdve szabadúszó író, műfordító. Első könyve, a játékos, ironikus, a hagyományos elbeszélés megszüntetésére irányuló írásokat tartalmazó *Látom, nekem kell lemennem* című novelláskötet 1977-ben jelent meg, és kedvező kritikákat kapott. Az ezt követő időszak az érlelődés korszaka volt, első regénye formálódott benne. 1983-ban részt vett a One World Poetry költészeti világfesztiválon Amszterdamban, s hosszabb-rövidebb utazásokat tett az európai országokban.

Több mint háromévnyi folyamatos írás után 1986-87-ben megjelent első s mindmáig talán legolvasottabb, legsikeresebb regénye, a *Por* első és második kötete. A mű „a szótár- és lexikonformával való játék” keretében íródott realista, önéletrajzi fogantatású családregegy, a hagyományos módon megírt történeteket az író szótár formában szerkesztette meg. A *Porral* kezdődő regényciklus második darabja az 1993-as *Híd* volt, amelynek cselekménye „a tarot és a kínai pálcikás jövőmondás köré szerveződött”, a ciklus

harmadik darabjában, az 1996-os *Pest* címűben a kínai harcművészet 36 titkos hadicsele adja a mű szervező erejét.

A nem hagyományos forma keretein belül megvalósuló történetmesélés több regényében is visszatért:

a *Királyáldozatban* egy rendhagyó szerelemről mesél a sakkjátszma lépései szerint, a *Kölcsön idő* lapjain egy képzeletbeli folyóirat számaiból, folytatásos cikkeiből bontakozik ki a regény bonyolult szövedéke.

2008-ban *Amszterdam stb.* címmel jelent meg regénye, 2012-ben Bartókról írt monumentális művet, életrajzi tényeken alapuló könyvet, áltényregényt, ahogy ő maga definiálta a műfajt. 2013-as *Apám* című művében több száz oldal besúgói jelentésre alapozva írta meg apja sorsát, aki visszautasította, hogy spicli legyen. 2018-as *49/49* című regénye egy olyan szerelem története, amely egy rövid kamaszkori diákszerelmeként kezdődik, de csupán negyven év elteltével teljeseedik be. Legutóbb 2019-ben jelent meg könyve, *Az utca legjobb kocsmája* című novelláskötet egy teljes emberi életet ível át, a gyerekkortól a kamasz- és egyetemistakoron át az érett felnőtt, majd korosodó férfi élethelyzeteit, gondolati síkjait és mindennapi gondjait-örömeit tárja fel.

A regények mellett esszéi, elbeszélései, műfordításai is megjelentek, írt drámát, s ő volt a Zsigmond Dezső rendezte *A rózsá vére* (1998) című film egyik forgatókönyvírója is.

1988-ban hosszabb utazást tett Kínában, ebben az évben ösztöndíjasként részt vett az Iowai Írói Program munkájában, 1991-ben előadásokat tartott Mexikóban, a VI. Nemzetközi Írói Szimpóziumon. 1977-től a Művészeti Alap, 1984-től a Magyar Írószövetség, 1987-től a magyar PEN Club, 2004-től a Magyar Művészeti Akadémia tagja.

Munkásságáért több elismerést is kapott, 1988-ban József Attila-, A Jövő Irodalmáért, 1992-ben Nagy Lajos-, 2002-ben Pro Literatura-, 2007-ben Szépirodalmi Figyelő-díjat. *Híd* című regénye 1993-ban az év könyve lett. 1994-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend kiskeresztjével, 2011-ben a Magyar Köztársaság Babérkoszorúja díjával tüntették ki. 2014-ben Kossuth-díjat kapott műfajteremtő költő, írói munkája, valamint műfordítói tevékenysége elismeréseként. 2019-ben a Magyar Érdemrend tisztikeresztje (polgári tagozata) kitüntetésben részesült. 2023-ban Méhes György-életműdíjjal tüntették ki. 2024-ben magyar irodalom kategóriában Prima díjas lett, november elején pedig a nemzet művészeinek választották.

DÉRY TIBOR

ÉVFORDULÓ

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA

IRODALOM

KOSSUTH-DÍJ

PORTRÉ

REGÉNY

TEMESI FERENC

ZSIGMOND DEZSŐ



MEGOSZTÁS A FACEBOOKON



KÜLDÉS MESSENGEREN



LINK MÁSZOLÁSA

Ez is érdekelheti



Adatvédelem



Szirtes Tamás által talált otthonra Magyarországon Andrew Lloyd Webber

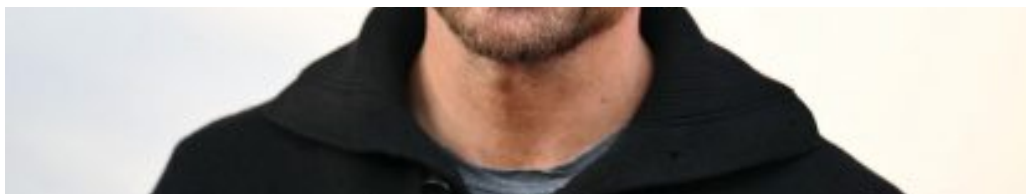


Gerald Durrell több volt, mint amatőr természetbúvár



Mr. Bean az olimpiai megnyitón is elvitte a show-t





Nindzsának készült, a világ egyik legbefolyásosabb embere lett



Nem pedáns, de nem is közönséges költői nyelvről álmódott T. S. Eliot

Eseménynaptár

szeptember

6.

10:00-11:00

KAPOSVÁR / MESETARISZNYA – „1100 éves mesekönyv” – Dramatikus játékfoglalkozás Benedek Elek meséi alapján

Somogy vármegye

További cikkek ebben a rovatban



Adatvédelem



Vákár nevű géniuszok csak Gyergyóban vannak



Kivételes képességű játékos volt, aki elveiért mindig kiállt



Öcsi bácsi, a legismertebb magyar





Történész, író, vátesz, mindez együtt John Lukacs

Friss / Népszerű



Vákár nevű géniuszok csak Gyergyóban vannak



Kivételes képességű játékos volt, aki elveiért mindig kiállt



Öcsi bácsi, a legismertebb magyar



Történész, író, vátesz, mindez együtt John Lukacs



Romengo: Ma magad elé húzod a táskád, ha cigányt látsz a buszon, holnap egy jó koncert jut az eszedbe

ADATVÉDELEM

IMPRESSZUM

